

Introducere.

Scopulu acestui opu e, a dá in manule tenerimei romane, o icona despre evenemintele sî faptele istorice, cele mai memorabili, intemplate pre campurele patriei nostre comune, dein tempurele cele mai vechi, pan' in tempurele mai aproape de noi, sî in specie, cu distincta privire la faptele, pàsurile sî suferentiele romaniloru.

Motivele incuragiatore la acést'a incercare atátu de grea, fura cele mai curate sî mai sincere: ele resuflara dein o anema caldurosa, sî dein dorenti'a ceea mai via de a contribuí câtu de pucinu la inaltiarea maretului edificiu a culturei natiunali, prein consolidarea sî propagarea cunoscintieloru patriei nostre comune.

Deca volimu a ne cunosce trecutul sî a luá de intr' insulu invetiature sî normative de viatia pentru viitoriu; deca volimu mai incolo a scí, cà sî romanulu a vietuutu sî a jucatu rola sî in tempurele trecute cu onore sî gloria in sirulu celor'a alalte natiuni sorori dein patria; deca volimu in fine, a ne cunosce virtutile, pàsurile, ma chiaru si vitiale natiunei nostre: e o necesitate imperativa, pretensa chiaru sî de spiritulu tempului, in care traimu, cá se studiamu cu tota seriositatea, sî cu o matura petrun-

dere istori'a patriei noastre comune, intielegu io aci:
„istori'a Transilvaniei.“

Dupa opiniunea mea, cene nu cunosce trecutul
natiunei sale; cene nu cunosce faptele strabunilor
sei (bune, rele, cum or' fi fostu, cà nemene nu este
fora pecatu): acel'a nu-si cunosce nece esistenti'a
sa, nece bas'a venitoriului seu.

Candu prezentezu io pre altariulu dulcei mele
natiuni sî patrie, acestu neinsemnatu ofertu al' mieu:
acést'a o facu cu intentiunea ceea mai curata, sî cu o
determinatiune seriosa, de ami mai sacrificá sî re-
stulu díleloru mele dein acést'a viatia trecutoria, —
dora intre auspicia mai favoritorie — spre a petrunde
mai departe in acestu studiu atâtu de estensu, pentru
carele, sî anii unei vietii omenesci mi-se paru prea
pucini.

Apoi petrunsu de aceea convictiune, cà omulu
trecutoriu numai acelia ani ai vietiei sale, i pote nu-
merá intre anii sei celi adeverati sî mai placuti, in
cari a folositu seau a sacrificatu ceva in interesulu
benelui de comunu: deca cercustarile nu mi-er-
tara, cá se mi potiu implení acést'a detorentia sacra
pre campulu materiale, voliu a o impleníre — dupa
potentia-mi — pre campulu spirituale.

Nu me potiu laudare, cà a-si fí facutu io ceva
perfectu in ramulu acestei scientie atâtu de latíte.
Ceea ce am facutu io, este numai o proba incepto-
ria, cu scopu de a prevení unei necesitati imperative,
sî mai alesu spre a satisface dorentiei tenerimei
romane studiose, celei insetate dupa cunoscien-
ti'a patriei sale. Deci, dorescu dein anema, cá altii

si mai favoriti de sorte sî impregiurari, sî mai ambliati pre acestu terenu, cam coltiuros, se faca mai multu.

In prelucrarea acestui opu avûi in aintea ochiloru miei, nu numai opurile istoriciloru nostri de renume, care mi-prestara servitiulu celu mai esentialu si demnu de tota recunoscienti'a, — in ajungerea scopului meu: cí totu deodata me ajutái sî cu alti scriitori istorici: magiari si germani, dein patria sî straini; ceea ce se va vedé mai chiaru dein citatiunile sî indigitarea auctoriloru respectivi in decursulu enararei evenimenteloru sî fapteloru.

Pre tempulu, câtu Transilvani'a, fuse anecsata la Ungari'a: nesulu naturale a evenimenteloru, fapteloru sî a altoru impregiurari, aduse cu sene, ba ore-cum chiaru pretense, cá in compunerea acestui opu, se se liè in consideratiune sî istori'a Ungariei de pre acele tempuri, mai alesu, cu respectu la acele fapte si templari, care avura influentia nemidilocita asupr'a sortiei patriei nostre.

Nisuenti'a mea ceea mai incordata in totu decursulu prelucrarei acestui opu fû, a enará adevverulu istoricu cu tota sinceritatea, si a insemná faptele istorice, dupa cum s'au templatu, — fora alte comentarie, — convinsu fiendu, cà faptele vorbescu de sene sî n'au lipsa de elocuenti'a in frumsetiata a unui muritoriu.

Scris'am Sibiiu in 1 Octobre 1864.

I. V. Rusu m. p.